

Aarhus Universitet - Institut for Ecoscience
C.F. Møllers Allé 3
8000 Aarhus C

Sendt på mail til anbr@ecos.au.dk

Kystdirektoratet
J.nr. 23/02619-24
Ref. Anne Villadsgaard
10-07-2023

Tilladelse til tanganlæg i Kriegers Flak Vindmøllepark

Kystdirektoratet giver hermed tilladelse til etablering af ét tanganlæg i Kriegers Flak Vindmøllepark, på de vilkår som fremgår nedenfor.

Tilladelsen indeholder afgørelse efter kystbeskyttelsesloven, kysthabitatbekendtgørelsen og miljøvurderingsloven.

Kystdirektoratet har vurderet, at det ansøgte kan tillades efter kystbeskyttelsesloven.

Kystdirektoratet har vurderet, at der ikke skal udarbejdes en konsekvensvurdering for projektet.

Kystdirektoratet har vurderet, at projektet ikke er omfattet af miljøvurderingslovens bilag 1 eller 2.

Lovgrundlag

Etablering af tanganlæg på søterritoriet kræver tilladelse fra Kystdirektoratet, jf. § 16 a, stk. 1, nr. 2 i kystbeskyttelsesloven (LBK nr. 705 af 29/05/2020). I henhold til § 16 a, stk. 4, kan der stilles vilkår i forbindelse med en tilladelse efter kystbeskyttelseslovens § 16 a.

Kystdirektoratet skal, når der træffes afgørelse efter kystbeskyttelsesloven, vurdere om projektet kan påvirke et internationalt naturbeskyttelsesområde eller visse udpegede arter væsentligt, jf. § 3 i bekendtgørelse om administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter for så vidt angår kystbeskyttelsesforanstaltninger samt etablering og udvidelse af visse anlæg på søterritoriet (BEK nr. 654 af 19/05/2020).

Kystdirektoratet skal, når træffes afgørelse efter kystbeskyttelsesloven, samtidig vurdere om projektet kræver en miljøkonsekvensvurdering (VVM), jf. § 21, stk. 1, i bekendtgørelse af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (LBK nr. 4 af 03/01/2023).

Tilladelsen gives på følgende vilkår:

Fælles vilkår efter kystbeskyttelsesloven og kysthabitatbekendtgørelsen:

1. Udformningen og etableringen af anlægget skal ske i overensstemmelse med det ansøgte.
2. Der må ikke uden Kystdirektoratets tilladelse foretages udvidelser eller ændringer af anlægget eller anlægsmetoderne, eller projektet i øvrigt.
3. Der må udelukkende dyrkes hjemmehørende arter.

Vilkår efter kystbeskyttelsesloven:

4. Samtidig med at anlægsarbejdet afsluttes, skal Kystdirektoratet (kdi@kyst.dk), Søfartsstyrelsen (sfs@dma.dk) og Geodatastyrelsen (gst@gst.dk) underrettes herom. Snarest herefter skal samme myndigheder tilsendes en færdigmelding, som dokumenterer, at anlægget er opført i overensstemmelse med tilladelsen, samt angiver anlæggets endelige position.
5. Tilladelsen bortfalder, hvis anlægsarbejdet ikke er afsluttet indenfor 2 år fra udstedelsen af denne tilladelse.
6. Tilladelsen er tidsbegrænset og udløber d. 31. december 2027. Når tilladelsen er udløbet, skal anlægget være fjernet i sin helhed fra søterritoriet.
7. Anlæggets ejer forpligter sig til at vedligeholde anlægget i god og forsvarlig stand.
8. Tilladelsen til at etablere anlægget og det opførte anlæg må ikke uden tilladelse fra Kystdirektoratet overdrages til andre.
9. Anlægget eller dele heraf kan af Kystdirektoratet kræves fjernet, for ejers regning, såfremt:
 - anlægget ikke længere anvendes som ansøgt.
 - anlægget ikke vedligeholdes eller det ødelægges og ikke straks genetableres, eller
 - vilkår for tilladelsen ikke opfyldes eller overholdes.

Kystdirektoratet (kdi@kyst.dk), Søfartsstyrelsen (sfs@dma.dk) og Geodatastyrelsen (gst@gst.dk) skal underrettes umiddelbart efter anlæggets permanente fjernelse.

I forbindelse med en fjernelse af anlægget skal området bringes i en stand så tæt på de forhold, som eksisterede inden anlæggets etablering, som muligt.

Der skal tilsendes Kystdirektoratet (kdi@kyst.dk), Søfartsstyrelsen (sfs@dma.dk) og Geodatastyrelsen (gst@gst.dk) dokumentation for reetableringen.

Fælles bemærkninger:

Kystdirektoratet skal gøre opmærksom på at tilladelsen fortabes, hvis nogle af de for tilladelsen fastsatte vilkår ikke måtte blive opfyldt.

Tilladelsen fritager ikke modtageren for pligt til at opnå tilladelser og godkendelser, der måtte være nødvendige for gennemførelse af projektet i henhold til anden lovgivning.

Tilladelsen erstatter ikke privatretlige aftaler med fysiske og juridiske personer, som kan være berørt af projektet, ligesom den ikke fritager ejeren af anlægget for et, i forbindelse med anlæggets tilstedeværelse eller etablering, opstået civilretligt ansvar.

Tilladelsen indeholder ikke en garanti for det projekterede anlægs sikkerhed eller stabilitet.

Kystdirektoratet skal gøre opmærksom på Søfartsstyrelsens høringssvar og bekendtgørelse 1351 af 29. november 2013 om sejladsikkerhed ved entreprenørarbejder og andre aktiviteter mv. i danske farvande.

Afgørelse efter kystbeskyttelsesloven

Kystdirektoratet har vurderet, at der kan gives tilladelse til det ansøgte projekt med den begrundelse, at der ikke synes at være væsentlige hensyn, der taler imod projektet. Kystdirektoratet har bl.a. vurderet at der ikke er væsentlige naturhensyn som taler imod projektet, ligesom der ikke synes at være hensyn i øvrigt, som taler imod projektet. I forbindelse med Kystdirektoratets vurdering er der bl.a. blevet lagt vægt på de indkomne høringssvar samt at formålet med projektet er forskning. Det er videre tillagt vægt, at anlægget er beliggende langt fra kysten på stor vanddybde.

I forhold til vandrammedirektivets målsætning om god økologisk tilstand og god kemisk tilstand, vurderer Kystdirektoratet, at projektet samlet set ikke vil medføre en forringelse af den økologiske eller kemiske tilstand eller vil hindre målopfyldelse af disse. I forhold til havstrategidirektivet vurderer Kystdirektoratet, at projektet samlet set ikke vil medføre en væsentlig negativ påvirkning af de 11 deskriptorer og dermed ikke medføre en forringelse af havmiljøet. Kystdirektoratets vurdering skyldes bl.a. anlæggets begrænsede omfang, karakter og placering.

Kystdirektoratets vurdering er foretaget på baggrund af sagens samlede oplysninger og egne konkrete vurderinger samt almene erfaringer fra sagsområdet.

Projektområdet i vindmølleparken overlapper med udviklingszone til vedvarende energi (Ev16). I forbindelse med høring af Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet har ministeriet oplyst, at det ikke har bemærkninger til projektet. Kystdirektoratet vurderer på den baggrund, at projektet ikke er i strid med havplanen.

Kystdirektoratet finder derfor, at der kan gives tilladelse til etableringen af ét tanganlæg i Kriegers Flak Vindmøllepark.

Afgørelse efter kysthabitatbekendtgørelsen

Alle planer og projekter, der ikke er direkte forbundet med eller nødvendige for et internationalt naturbeskyttelsesområdes forvaltning, skal vurderes med hensyn til

deres virkning på områdets naturtyper og levesteder samt de arter, området er udpeget for at bevare. Alle planer og projekter skal samtidig vurderes med hensyn til deres virkning på arter omfattet af habitatdirektivets bilag IV.

Hvis Kystdirektoratet efter høring af andre berørte myndigheder vurderer, at projektet kan påvirke et internationalt naturbeskyttelsesområde væsentligt, skal der foretages en konsekvensvurdering af projektets virkning.

Tanganlægget er beliggende mere end 12 km fra nærmeste Natura 2000 område (N171). Der er kendskab til forekomst af bilag IV arten marsvin i området.

Kystdirektoratet har i denne sag vurderet, at projektet ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af Natura 2000 området. Kystdirektoratet vurderer således, at der ikke vil ske en væsentlig forringelse af naturtyper og levesteder eller at projektet i øvrigt vil medføre forstyrrelser, der har betydelige konsekvenser for de arter, som området er udpeget for. Kystdirektoratet vurderer derfor, at der ikke skal udarbejdes en konsekvensvurdering for projektet. Kystdirektoratets vurdering skyldes bl.a. afstanden mellem anlægget og Natura 2000 området, samt anlæggets begrænsede omfang og karakter.

Kystdirektoratet vurderer videre, at projektet ikke vil beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for bilag IV arten marsvin samt påvirke arten på individniveau.

Kystdirektoratets vurdering er foretaget på baggrund af sagens samlede oplysninger og egne konkrete vurderinger samt almene erfaringer fra sagsområdet.

Begrundelse for at projektet ikke er omfattet af miljøvurderingsloven

Det ansøgte projektet er efter Kystdirektoratets vurdering ikke omfattet af bilag 1 eller 2 i miljøvurderingsloven.

Kystdirektoratet har endvidere ikke kendskab til, at det ansøgte projekt er en del af et større projekt, som er omfattet af miljøvurderingslovens regler.

Det er derfor Kystdirektoratets vurdering, at der ikke er hverken funktionel sammenhæng med andre projekter eller på anden måde integreret sammenhæng med andre projekter.

Vurderingen er foretaget på baggrund af det ansøgte, Kystdirektoratets kendskab til området og andre sager, ligesom ansøgningen har været sendt i høring ved en lang række statslige myndigheder og interesseorganisationer, som ikke har oplyst om andre projekter.

Projektbeskrivelse

Tilladelsen omfatter etablering af ét tanganlæg i Kriegers Flak Vindmøllepark til forsøgsopdræt af hjemmehørende tangarter med fokus på sukkertang (*Saccharina latissima*), søsalat (*Ulva* spp.) og søl (*Palmaria palmata*) som en del af forskningsprojektet WIN@sea.

Det overordnede formål med WIN@sea er at udvikle og demonstrere sameksistens mellem vedvarende energiproduktion og bæredygtig produktion af marine

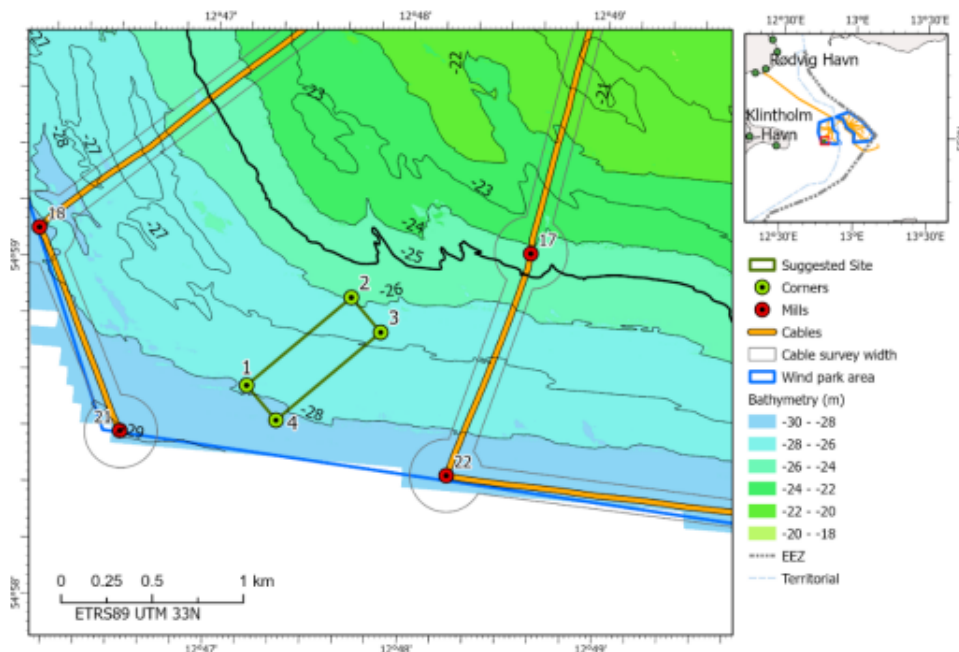

ressourcer (tang og muslinger) samt overvågning af havmiljøet i et visionær Multi-Use Platform koncept. Formålet er at skabe Multi-use løsninger, som kan anvendes i hele Danmark og internationalt og som kan bidrage til forbedring af havmiljøet ved optag af næringsstoffer, afbøde klimaændringer ved optag af CO₂, have positiv effekt på biodiversiteten og bidrage til det nationale havovervågningsprogram.

Ved etablering af et forsøgsanlæg til tangdyrkning som en del af en Multi-Use Platform vil projektet være medvirkende til at undersøge, om man vil være i stand til at lette presset som havvindmølleparkerne skaber, ved optagelse af havareal og havressourcer, og demonstrere at energiproduktion kan kobles sammen med både produktion af fødevarer i lavtrofisk akvakultur og marin miljøovervågning.

Vattenfall er med i projektet og har godkendt, at der, i et afgrænset område af vindmølleparken, udlægges et areal til dyrkning af tang.

Anlæggets placering ses på nedenstående kortudsnit.

Anlægget er afgrænset af hjørnekoordinaterne (DATUM WGS84):

1	012° 47.192' E	54° 58.634' N
2	012° 47.716' E	54° 58.904' N
3	012° 47.872' E	54° 58.803' N
4	012° 47.348' E	54° 58.534' N

Tanganlægget udstrækning er 750m x 250 m og dækker således et areal på 18,75 ha. Anlægget udformes med 4 liner af hver 100 m. Linerne bliver forbundet i en lang række, uden mellemrum mellem linerne, og med fælles ankre mellem de midterste liner, dvs. i alt 5 ankre. Tanglinerne (GL) forventes enten at være vandrette liner på selve hovedlinen (ML), eller lodrette liner på op til 5 meters

længde forbundet i den ene ende til hovedlinen og med en bøjle til overfladen, eller en mindre betongvægt i bunden. Antallet af opdriftsbøjer forventes at blive maksimalt 300 stk. hvoraf hovedparten er 3 l bøjer. Ankere, liner og øvrige materialer dimensioneres efter forholdene på Kriegers Flak.

Anlægget ønskes udlagt i august 2023 og forventes fjernet igen ved slutningen af projektet. Selve anlægsfasen forventes gennemført på max. 5 dage. Tangliner sættes efter planen ud på anlægget i to vækstsæsoner: oktober 2023 og 2024 og høstes april/maj 2024 og 2025 afhængig af vækst og vejr. Hver arbejdsdag for høst og udsætning forventes at tage mellem 2 og 5 arbejdsdage.

Anlægget vil blive tilset mindst én gang om ugen, idet Vattenfalls Crew Transport Vessel (CVT) vil sejle forbi anlægget på stort set daglig basis og visuelt tjekke bøjer og liner. Ved skader, eller andet unormalt, varskes Kerteminde Seaweed. Derudover vil anlægget blive inspiceret ved udsætning af anlæg, udsætning af tangliner, ved høst og ved tilkald fra CVT.

Tangdyrkningen er ikke kommerciel og vil udelukkende bruges til formål inden for forskningsprojekter.

For yderligere beskrivelser henvises til ansøgningsmaterialet.

Sagsgennemgang

Efter Kystdirektoratet modtog ansøgningen, har den været sendt i høring hos Søfartsstyrelsen, Trafikstyrelsen, Plan- og Landdistriktsstyrelsen, Miljøstyrelsen, Fiskeristyrelsen, Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse, Slots- og Kulturstyrelsen og Vikingskibsmuseet samt sendt til orientering til Danmarks Naturfredningsforening, Dansk Ornitologisk Forening, Friluftsrådet, Fritidshusejernes Landsforening, EjendomDanmark, Geodatastyrelsen og Vattenfall.

Sagen har desuden været sendt i høring hos Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet, idet anlægget overlapper med udviklingszone til vedvarende energi (Ev16).

Nedenfor gengives de indkomne bemærkninger.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet skrev den 26. april 2023 følgende:

”Vi har ingen bemærkninger på denne høring.”

Søfartsstyrelsen skrev den 4. maj 2023 følgende:

”Søfartsstyrelsen har ingen sejladsikkerhedsmæssige eller havplansmæssige indvendinger imod etablering af forsøg med opdræt af tang inden for Kriegers Flak Havmøllepark.

Etablering bør følge vedlagte bekendtgørelse og vurderingsskema. Dertil skal en afmærkning af anlægget på forhånd være godkendt af Søfartsstyrelsen.

Det skal nævnes, at der også kendskab til et muligt lignende forsøg med opdræt af muslinger. Dette afventes der nærmere informationer om.”

Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse skrev den 4. maj 2023 følgende:

”Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse har efter høring af underliggende myndigheder ingen bemærkninger til høringen vedrørende; forsøgsopdræt, af forskningsmæssig karakter, af hjemmehørende tangarter i Kriegers Flak Vindmøllepark.”

Vikingskibsmuseet skrev den 12. maj 2023 følgende:

”Vikingskibsmuseet har modtaget ovennævnte høringssag.

Vikingskibsmuseet skal i den anledning udtale, at der ikke er bemærkninger til det ansøgte.

Ansøger bør dog være opmærksom på Museumslovens § 29h stk.1, ifølge hvilken fund af spor af fortidsminder eller vrag gjort under anlægsarbejde straks skal anmeldes til Slots- og Kulturstyrelsen og arbejdet standes.”

Miljøstyrelsen skrev den 22. maj 2023 følgende:

”Efter modtagelsen af din henvendelse, er denne sendt i intern høring ved flere enheder.

Følgende enheder er vendt retur med bemærkninger til det ansøgte:

- Arter og Naturbeskyttelse:

Miljøstyrelsen bemærker, at der generelt skal foretages en vurdering af projekts mulige påvirkninger på Natura 2000 områder og bilag IV arter.

Ud fra det beskrevet projekt, er det dog Miljøstyrelsens vurdering, at projektet ikke burde påvirke Natura 2000 og bilag IV arter.

- Erhverv:

Har ingen bemærkninger til det ansøgte.

- Hav og Vandmiljø:

Har ingen bemærkninger til det ansøgte.”

Alle bemærkninger blev sendt til orientering til ansøger

Klagevejledning

Dette dokument indeholder tre afgørelser:

- afgørelse om at give tilladelse til projektet
- afgørelse om, at der ikke skal udarbejdes en konsekvensvurdering
- afgørelse om, at projektet ikke er omfattet af miljøvurderingslovens anvendelsesområde

Afgørelserne kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet.

For afgørelserne gælder følgende:

- Kystdirektoratets afgørelse kan alene påklages for så vidt angår retlige forhold.
- Klagefristen er 4 uger fra den dag afgørelsen er meddelt.
- Der klages via Klageportalen, som der er et link til på forsiden af <https://naevneneshus.dk/>. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Man logger på via www.borger.dk eller www.virk.dk typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Det koster 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer i gebyr at indgive en klage. Gebyret betales med betalingskort i Klageportalen.
- Klageberettigede efter kystbeskyttelsesloven er:
 - 1) adressaten for afgørelsen,
 - 2) ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
 - 3) enhver, der har en væsentlig individuel interesse i sagens udfald,
 - 4) en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker,
 - 5) lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
 - 6) landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø,
 - 7) landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser, og
 - 8) landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige brugerinteresser inden for arealanvendelsen, og som repræsenterer mindst 100 medlemmer.
- Klageberettigede efter kysthabitatbekendtgørelsen er:
 - 1) adressaten for afgørelsen,
 - 2) ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
 - 3) enhver, som har en væsentlig, individuel interesse i sagen,
 - 4) en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker,
 - 5) lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
 - 6) landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø,
 - 7) landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser, og

8) landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige brugerinteresser inden for arealanvendelsen og som repræsenterer mindst 100 medlemmer.

- Klageberettigede efter miljøvurderingsloven er:
 - 1) miljøministeren,
 - 2) enhver med retlig interesse i sagens udfald, og
 - 3) landsdækkende foreninger og organisationer, der som formål har beskyttelse af natur og miljø eller varetagelse af væsentlige brugerinteresser inden for arealanvendelsen og har vedtægter eller love, som dokumenterer deres formål, og som repræsenterer mindst 100 medlemmer.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis man ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal man sende en begrundet anmodning til Kystdirektoratet. Kystdirektoratet videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt anmodningen kan imødekommes.

Fristen for eventuelt søgsmål ved domstolene er 6 måneder, jf. § 18 b i kystbeskyttelsesloven, samt § 54, stk. 1, i miljøvurderingsloven.

Tilladelsen må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet. Hvis der bliver klaget over afgørelsen kan tilladelsen ikke udnyttes, før klagesagen er færdigbehandlet, medmindre Kystdirektoratet eller Miljø- og Fødevareklagenævnet konkret bestemmer andet.

Med venlig hilsen

Anne Villadsgaard

Anne Villadsgaard
avi@kyst.dk

Kopi til: Søfartsstyrelsen, Trafikstyrelsen, Plan- og Landdistriktsstyrelsen, Miljøstyrelsen, Fiskeristyrelsen, Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse, Slots- og Kulturstyrelsen og Vikingeskibsmuseet samt sendt til orientering til Danmarks Naturfredningsforening, Dansk Ornitologisk Forening, Friluftsrådet, Fritidshusejernes Landsforening, EjendomDanmark, Geodatastyrelsen og Vattenfall

Kystdirektoratets afgørelse offentliggøres på Kystdirektoratets hjemmeside.